

I indledningen til afsnittet om fremgangsmåden, når der træffes beslutning om hjælpeforanstaltninger uden samtykke, indskræpes det, at »da reglerne herom har til formål at sikre forældremyndighedens indehaver, barnet eller den unge imod uberettigede indgreb, skal man understrege nødvendigheden af, at disse regler følges nøje i det enkelte tilfælde«. Efter at have gengivet visse af lovens egne bestemmelser om tvangsanbringelse fremhæver cirkulæret, at »dommeren har til opgave at yde udvalget vejledning med hensyn til lovens forståelse og anvendelse og med hensyn til vurdering af de foreliggende oplysninger. Han leder forhandlingen og påser, at der er foretaget de fornødne undersøgelser«.

I cirkulærets pkt. 12 understreges det, at indehaveren af forældremyndigheden, værgeren og barnet eller den unge skal have lejlighed til at udtale sig over for det sociale udvalg, inden der træffes beslutning. Men cirkulæret sikrer ikke de pågældende kendskab til det materiale, som udvalget benytter som grundlag for afgørelsen, og uden kendskab hertil vil udtalelsen kunne have karakter af en kafkask »skygeboksning«.

Opfordringen til forældremyndighedens indehaver m. fl. til at udtale sig over for det sociale udvalg skal ske med et passende varsel og ved anbefalet brev. I tilsigelsen skal opmærksomheden henledes på adgangen til at søge bistand hos tredjemand. (Dette var forsømt i den ovenfor refererede sag).

I cirkulæret pkt. 13 gøres det sociale udvalg opmærksomt på, »at såvel børn som forældre i disse sager befinder sig i en ganske særlig situation, der forpligter udvalget til at udvise forståelse og at yde hjælp ud over, hvad der følger af de omhandlede reg-

ler«. Det er nydeligt tænkt og smukt udtrykt. Alligevel ville jeg foretrække, at egentlige processuelle garantier blev indbygget i lovens regler om sagsbehandlingen.

Pkt. 13 afsluttes med bemærkningen: »Endvidere vil det kunne være hensigtsmæssigt, om formanden eller andre mødedeltagere fra forvaltningen i god tid forinden mødet sammen med forældrene har gennemgået sagen og herunder nærmere forklaret, hvad der skal ske under mødet.« Ja, det vil kunne være hensigtsmæssigt – i mangel af bedre underretning om sagen. I en straffesag er dette en opgave for forsvareren. Er det mon hensigtsmæssigt, at det sociale udvalg forener anklagerens, dommerens og forsvarerens funktioner?

Det forekommer mig påkrævet, at man i disse vigtige sager ikke nøjes med cirkulærets upræcise opfordringer til de administrative instanser, men at der i lovgivningen indføres præcise processuelle forskrifter, der sikrer, at forældremyndighedens indehaver en rimelig tid inden udvalgets møde er gjort bekendt med indstillingen om tvangsanbringelse og begrundelsen derfor, samt at udvalget ikke lægger noget materiale til grund for sin afgørelse, uden at forældremyndighedens indehaver har haft lejlighed til at udtale sig derom.

Da indstillingen om tvangsanbringelse fremkommer fra socialforvaltningen, ville det være ønskeligt, at en repræsentant for forvaltningen klart fremtrådte som advokat for denne indstilling. Det kunne i visse tilfælde være ønskeligt, at forældremyndighedens indehaver fik beskikket en advokat til at varetage sine interesser. Udvalget ville da lettere kunne koncentrere sig om sin dømmende funktion.